

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

72. An iudex laicus possit compellere clericum ad restituendum depositum,
quoties se obligavit restituere in tribunali iudicis saecularis? Ex p. 1. tr. 2.
res. 22. aliàs 21.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

ponit. §. num. 17. vbi sic ait. Nota iudicem laicum vinculo excommunicationis irretiri, trahendum ad suum tribunal, etiam si cum trahere intendat prae-textu officiorum secularium, quae Clericus exercet. Ratio est, tum; quia Bulla vniuersaliter loquitur, & solum excipit casus in iure expresso: exceptio autem firmat regulam in casibus non exceptis; tum quia licet Clericus nequeat officia secularia sine Superioris dispensatione suscipere: cap. Sacerdos, ne Cleric. vel monach. nihilominus privilegium clericale retinet, & exemptus est à laica potestate, ex cap. final. de vita & honestate Clericorum. Quamobrem Clericus qui officium tutoris, vel curatoris, vel administratoris honorum exercuit, & in eo deliquit; non potest in iudicium à laico ad reddendam rationem vocari; quamvis enim delinquat assumendo huiusmodi officium, non tamen amittit fori privilegium. Ita Bonacina. Quod procedit, etiam si in tali casu Clericus puniretur à iudice seculari poena pecuniaria, vt prae-ter alios nouissime tenet Sanchez in consiliis tom. 1. lib. 3. cap. v. c. dub. 21. num. 11.

3. Notandum est etiam, quod stando in prima sententia, illa limitanda venit, vt si sibi compilato processu apparuerit Clericus ipse debitor, & in officio deliquisse, sint iudicis secularis partes, non illum ad soluendum condemnare, sed simpliciter declarare quantitatem, in qua debitor apparet; qua declaratione facta aduendus est iudex Ecclesiasticus pro illius executione; & ita docet Antonius de Mariis quoad iudic. resol. cap. 53. num. 15. nam, vt sapius dictum & probatum est, executio sententiae contra Clericum in casibus permixtis; non ad ipsum iudicem laicum, sed ad Ecclesiasticum spectat.

RESOL. LXX.

An Clericus possit se subicere iurisdictioni Regali quoad bona patrimonialia? Ex part. 3. tract. 1. Ref. 29.

§. 1. Hoc cogitandum relinquit Azevedus recò. pil. lib. 4. tit. 1. leg. 11. num. 16. Sed tu absolute, & sine vlla habitatione negatiuam sententiam tene, nam bona patrimonialia clericorum gaudent privilegio exemptionis, vt late probat Barbosa in collect. tom. 1. lib. 3. tit. 49. c. 4. n. 3. & Layman in Theol. mor. lib. 4. tract. 9. c. 6. n. 9. & ego in tr. de Parlamento resol. 22. Sed Clerici non possunt exemptioni privilegij renuntiare, vt ego ipse satis probaui tr. 2. p. 1. de immunit. Eccles. resol. 3. Ergo, &c.

RESOL. LXXI.

An Clericus possit se subicere iudici seculari, vt arbitro? Et in dicto casu, si Clericus nolit stare sententia, an iudex laicus non possit illum per se cogere? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 107. alias 106.

§. 1. Diximus supra, Clericos non posse exemptioni renunciare, vt à iudice possint valide iudicari, etiam in ciuilibus, vt patet ex cap. 41. ino. lina. 11. q. 1. & cap. placuit. 42. ibidem, & cap. si diligenti. 12. extra. de foro comper.

2. At, his non obstantibus, potest Clericus in ciuilibus se subicere iudici seculari, vt arbitro. Sed in tali casu notandum est, quod si dictus Clericus nolit stare sententiae, non potest iudex laicus illum per se cogere. Et ita docet Lessius lib. 2. c. 29. dub. 6. n. 52. & nouissime post illum Adamus Tanner. num. 2. 2. D. Tho. dist. 4. quast. 4. dub. 1. n. 29. & alij.

Tom. I X.

RESOL. LXXII.

An iudex laicus possit compellere Clericum ad restituendum depositum, quous se obligauit restituere in tribunali iudicis secularis? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 22. alias 21.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docent non pauci Iurisconsulti, vt Gutierrez de de tutel. p. 3. cap. 1. n. 9. Ioann. de Henia in Curia Philippica, part. 1. §. 5. n. 2. Salgado de proteccione regia, tom. 2. part. 4. cap. 14. n. 105. Borrellus de praest. Regis Carol. c. 71. n. 240. Mexia in pragmatic. taxe panis, conclus. 5. n. 35. cum aliis citatis à D. Carolo de Grassis de effect. Cler. effect. 1. num. 855. & nouissime Bobadilla in polit. tom. 1. lib. 2. c. 28. n. 130. vbi sic ait: [Si el Clerigo fuesse depositario de alguna cosa de voluntad de la parte, o por mandado del luez seglar, podra ser compelido por el à la restitucion del deposito, no por tela y orden de juyzio, ni por pena criminal, si no executiuamente por toma de biene.] Ita ille.

2. Sed haec sententia non admittitur à sapientissimo Iurisconsulto Surdo lib. 3. conf. 396. n. 33. Belleto in disquis. p. 1. tit. 3. n. 37. Bonacina de legibus. disp. 10. quast. 2. punct. 1. §. 1. num. 26. Ambrosino de immunit. Eccles. cap. 20. num. 53. & à nostro P. Duardo in Bulla Cane, lib. 2. canon. 15. quast. 11. n. 36. vbi docet, Clericos deputatos depositarios, non posse per Iudices laicos compelli ad restitutionem depositi, vel sequestri. Et Iurisconsulti, Ceuallos tract. de cognitione per viam violentia. p. 2. quast. 76. num. 16. & Martha de inuisd. p. 4. cent. 2. cas. 104. num. 9. admittunt, sententiam contrariam Bobadilla, & aliorum, quoad cognitionem non autem quoad executionem; & idco putant, posse Iudicem laicum declarare Clericum debere depositum restituere; sed non posse executionem huius sententiae, ad restituendum depositum, contra Clericum exercere; sed hoc à Iudice Ecclesiastico faciendum esse affirmant,

Sup. hoc infra in Ref. 80. §. 1. cuius ad medium, & magis late in Ref. 82. §. 2. ad medium, & ex doctrina Ref. 81. & in aliis eius not. & in tom. 6. tr. 9. Ref. 74. §. Eadem modo. & §. Nec sustineri.

Sup. hoc si gnauer in Ref. 3. not. praeterita, & in aliis eius not.

RESOL. LXXIII.

An Clericus possit reconueniri coram iudice laico de re qua non habet connexitatem cum petitione? Et notatur in multis aliis casibus Clericum coram iudice laico reconueniri non posse. Etiamque docetur, licet quod Clericus possit à laico reconueniri, & teneatur stare sententia, nihilominus sequuta sententia, non poterit à laico iudice cogi ad soluendum. Ex part. 4. tract. 1. Ref. 65.

§. 1. Affirmatiuam sententiam defendere videtur Antonius de Viuis decif. 49. num. 6. tom. 1. sed contrarium omnino tenendum est, per ea quae asserunt Antonius Ripol de iuris. omn. iudic. cap. 1. num. 125. & Antonius Thesaurus lib. 1. quast. forens. quast. 98. Vnde si Clericus petat à laico centum ex causa mutui, & ille reconueniat Clericum, & petat commodatam hoc casu cum diuersa sint causae, diuidenda erunt, & Clericus ratione reconuentionis erit ad iudicem Ecclesiasticum remittendus.

2. Notandum est hic obiter etiam in multis aliis casibus Clericum coram iudice laico reconueniri non posse, nempe si reconuentionio oriatur ex causa criminali, etiam si ciuilitate fuerit intentata, vel si sit reconuentionio de re spirituali, vel connexa spirituali; vel propter quam Clericus possit in carcerari, vel si his contra Clericum fuerit affectate procurata

M 2 per

Sup. hoc infra in Ref. 83. & in aliis eius not.

Sup. hoc infra in Ref. 83. & in aliis eius not.

Sup. hoc infra in Ref. 83. & in aliis eius not.